

Du får lov att

– göra en eller några få kopior av ett verk, till exempel bränna ett extra exemplar av en cd-skiva som du köpt eller lånat, eller kopiera från tidningar (både papperstidningar och sådana som har lagts ut på nätet) till dig själv, din familj eller dina vänner.

– lägga ut musik och bilder m.m. som du själv har skapat på Internet.

– ladda ner musik och film som är utlagt på Internet med upphovsmannens tillstånd, t.ex. som säljs för nedladdning.

– knäcka en kopieringsspärren på en dvd eller cd om du annars inte kan se eller lyssna på det som finns på skivan.

Du får inte lov att

– kopiera datorprogram.

– kopiera hela böcker annat än i undantagsfall.

– dela med dig av din musik- eller filmsamling på Internet.

– ladda ner musik och film m.m. som är utlagt på Internet utan tillstånd från upphovsmannen.

– knäcka eller gå runt en kryptering, lösenordsspärren eller liknande som används för att skydda t.ex. musik eller film som säljs över nätet.

– knäcka en kopieringsspärren på en dvd eller cd för att kopiera skivan.

– tillverka, sälja eller hyra ut utrustning som ska användas för att knäcka eller gå runt krypteringar, lösenordsspärren och kopieringsspärren m.m.

Den 1 juli 2005 ändrades upphovsrättslagen, vilket bl.a. innebär nya regler för kopiering av musik och film från Internet. I den här broschyren finns kort information om några av de nya reglerna. Mer information finns på regeringens webbplats samt i broschyrerna "Upphovsrätt" och "Upphovsrätten i informations-samhället".

Fler exemplar av den här och de övriga broschyrerna kan beställas från Justitiedepartementet per e-post: info.order@justice.ministry.se

Broschyrerna kan också beställas, läsas och laddas ned från regeringens webbplats: www.regeringen.se

Upphovsrätten vid nedladdning och annan kopiering av musik, film och bilder, m.m.

Upphovsrätt handlar om bl.a. författares, musikers, konstnärers och artisters rätt att bestämma över sina böcker, sin musik och sina konstverk. Regler om upphovsrätt finns i en särskild lag som heter upphovsrättslagen.

I dag kan musik, film, böcker och tidningar snabbt kopieras och enkelt överföras via till exempel Internet. Den 1 juli 2005 ändrades upphovsrättslagen för att bl.a. anpassas till den tekniska utvecklingen. De nya upphovsrättsreglerna bygger till stor del på regler som är gemensamma för EU-länderna.

Vad innebär kopiering för privat bruk?

Upphovsrätten innebär att den som har skapat ett verk – t.ex. en film, en låt eller en bild – har ensamrätt att bestämma över användningen av det. Det betyder att ingen får göra kopior av verket, t.ex. spela in det, utan att ha fått tillstånd från upphovsmannen. Man får inte heller göra verket tillgängligt för allmänheten, t.ex. genom att lägga ut det på Internet, utan tillstånd från upphovsmannen. Ensamrätten innebär bl.a. att upphovsmannen har rätt att ta betalt för användningen. Det finns dock ett antal undantag som innebär att man t.ex. får kopiera verket utan att be om tillstånd. Undantaget som gäller *kopiering för privat bruk* är ett av de viktigaste.

Bestämmelsen om kopiering för privat bruk innebär att man som huvudregel får kopiera ett eller några få exemplar till sig själv, sin familj eller sina vänner. Detta gäller dock inte alltid. Till exempel får man inte kopiera datorprogram (särskilda regler om säkerhetskopior finns dock), och man får enligt de nya reglerna inte heller kopiera hela böcker annat än i undantagsfall. Däremot får man kopiera begränsade delar av litterära texter, t.ex. några kapitel i en bok. Man får också kopiera litterära texter av begränsat omfång såsom en dikt eller en novell.

Du får alltså

– göra en eller några få kopior av ett verk, t.ex. bränna ett extra exemplar av en cd-skiva som du köpt eller lånat eller kopiera från tidningar (både papperstidningar och sådana som har lagts ut på nätet) till dig själv, din familj eller dina vänner.

Men Du får inte

– kopiera datorprogram.
– kopiera hela böcker annat än i undantagsfall.

Kassettersättning

Man får alltså fortfarande i stor utsträckning kopiera för privat bruk. Upphovsmännen får inte betalt för privatkopieringen. För att upphovsmännen, dvs. kompositörerna, artisterna, författarna, skådespelarna m.fl., ändå ska få någon kompensation för denna kopiering finns regler om s.k. kassettersättning. Det är en ersättning som går helt och hållet till upphovsmännen via deras organisationer. Den organisation som i dag sköter kassettersättningen för upphovsmännen är Copyswede.

Kassettersättning betalas för produkter som är särskilt lämpliga för privat kopiering – t.ex. inspelningsbara cd-skivor, dvd-skivor, videokassetter och mp3-spelare – och den är redan inbakad i priset när man köper sådana produkter. Kassettersättningen har anpassats till den tekniska utvecklingen och har som utgångspunkt höjts något. Bl.a. Copyswede bestämmer hur stor ersättningen ska vara för varje typ av produkt.

Fildelning och nedladdning av musik och film

Man får inte ta någon annans filmer, musik, texter eller bilder och lägga ut på Internet utan tillstånd av upphovsmannen. Detta betyder att man inte får dela med sig av sin musik- eller filmsamling på Internet, t.ex. via ett fildelningsprogram. Däremot får man förstås lägga ut musik, bilder eller annat som man själv har skapat.

Man får enligt de nya reglerna inte heller kopiera material som lagts ut på t.ex. Internet utan tillstånd från upphovsmannen. Man får alltså bara för sitt privata bruk kopiera filmer, musik, texter m.m. som har lagts ut på Internet med upphovsmannens tillstånd, t.ex. musik och film som säljs lagligt för nedladdning mot betalning eller som lagligen tillhandahålls för gratis nedladdning (t.ex. för att marknadsföra ny musik).

Du får alltså

– lägga ut musik och bilder m.m. som du själv har skapat på Internet.
– ladda ner musik och film som är utlagt på Internet med upphovsmannens tillstånd, t.ex. som säljs för nedladdning.

Men Du får inte

– dela med dig av din musik- eller filmsamling på Internet.
– ladda ner musik och film m.m. som är utlagt på Internet utan tillstånd från upphovsmannen.

Kringgående av kryptering och lösenordsspärrar

Det är förbjudet att kringgå kryptering, lösenordsspärrar och liknande som används för att skydda musik och filmer m.m. som t.ex. säljs för nedladdning över Internet. Det är också förbjudet att kringgå kopieringsspärrar och annat som används för att hindra eller begränsa kopiering av t.ex. musik eller film.

Man får alltså inte knäcka eller gå runt en lösenordsspärr eller kryptering för att gratis ta material som är till försäljning på nätet. Man får inte heller knäcka en kopieringsspärr för att kopiera en skiva. Har man köpt en cd eller dvd som är försedd med kopieringsspärr får man inte ta bort spärren ens för att göra en kopia för privat bruk.

Ibland kan kopieringsspärrar hindra att man tittar eller lyssnar på en cd- eller dvd-skiva, t.ex. i sin dator. I sådana fall får man bryta spärren för att kunna lyssna eller titta på det som finns på skivan.

Det är förbjudet att tillverka, sälja och hyra ut produkter för kringgående av kopieringsspärrar m.m.

Du får alltså

– knäcka en kopieringsspärr på en dvd eller cd om du annars inte kan se eller lyssna på det som finns på skivan.

Men du får inte

– knäcka eller gå runt en kryptering, lösenordsspärr eller liknande som används för att skydda t.ex. musik eller film som säljs över nätet.
– knäcka en kopieringsspärr på en dvd eller cd för att kopiera skivan.
– tillverka, sälja eller hyra ut utrustning som ska användas för att knäcka eller gå runt krypteringar, lösenordsspärrar och kopieringsspärrar m.m.

Straff och skadestånd

Om man medvetet eller av grov oaktsamhet bryter mot upphovsrättsreglerna kan man bli straffad. Normalstraffet är böter, men lagen ger också möjlighet att döma till fängelse. Man kan också bli skyldig att betala skadestånd. Om man laddar ned material från Internet och varken vet eller har stark anledning att misstänka att materialet är olagligt, kan man inte bli dömd. Ofta framgår det tydligt om det är lagligt material eller inte, t.ex. av den webbplats där materialet finns.

